



*Felicia Cronholm har målat på varpen*



*Darina väver en matta till sitt rum.  
Här stack hon sig på spännaren*



*Majken Dahl hjälper Felicia Andersson.*

## Vävstugor väcker intresse hos yngre

Flera av vävstugorna runt om i regionen har även s.k. barnverksamhet. Den kan se ut på lite olika sätt. I Solvögat nr 3/2005 finns en artikel om hur Ö. Karups vävstuga ordnar aktiviteter för att väcka intresse för vävning hos grundskoleelever i åk 5.

Från Vi Vävare i Skåneregionen vill jag berätta om ett besök i vävstugan Rutigt och Randigt i Bjärnum, som i 5 år haft verksamhet för skolelever.

*Vävstugan Rutigt och Randigt*  
Vävstugan startade för 21 år sedan med att ha kursverksamhet och använda vävstolar från en lokal vävstolstillverkare "Ivans vävstolar". Det var en hopfällbar modell, som kursdeltagarna skulle kunna ta med sig hem. Under en period i början var studieförbundet Vuxenskolan inkopplad. Senare bildades en vävförening "Rutigt och Randigt" som idag har 27 medlemmar.

Verksamheten för skolelever började för 5 år sedan. Det var barn och barnbarn till medlemmarna, som visade så stort intresse att man startade kurs för barn. Den annonserades ut genom ett meddelande till textilläraren i skolan och en lapp på ICA-affärens anslagstavla. Gensvaret blev stort och man fick många intresserade. Erfarenheten från

starten var, att det inte fungerade med för många elever samtidigt.

Idag har man en fungerande verksamhet, som ser ut så här: Varje termin ordnas det en kurs om tio tillfällen à 2 timmar, en gång/vecka kl. 17.30-19.30. Man tar bara in sex elever. Det finns sju vävstolar samt en bandvävstol avsatt för eleverna.

En av vävstugans medlemmar, Majken Dahl, står som ansvarig för verksamheten. Till sin hjälp har hon tre av de övriga medlemmarna som alternerar efter ett speciellt schema. Denna kväll var handledarna Karin Johansson, Kerstin Simonsson och Rut Sjögren.

Det betyder att eleverna får mycket hjälp. Det blir inga döda punkter utan det blir väva som gäller. Eleverna kan behöva olika mycket hjälp. Några har hjälpt till med uppsättningen t.ex. varpat under överinseende av en vuxen medan andra t.o.m. tycker att det är besvärligt att spanna fram.

Vävföreningen har sökt bidrag från kommunen för barnverksamhet, vilket hjälper till med kostnaden för uppvärmning av lokalen. Varje elev betalar 100:-/termin till material vilket inte är tillräckligt. Medlemmarnas handledning är en helt ideell insats.

### *Vårt besök*

Den kvällen vi besökte vävstugan var det bara fyra elever där, eftersom två var sjuka. Åldern varierar mellan 10-12 år. Det finns ett tvillingpar i gruppen.

Den ena tvillingen, Darina 12 år, hade tjatat sig till att få börja redan när hon var 7 år gammal. Hennes mamma, Karin Johansson, var en eldsjäl i vävstugan och "hade kommit hem med fina saker". Vid vårt besök vävde Darina en trasmatta, som hon skulle ha i sitt eget rum.

Tvillingssystemen Sabrina höll på med en babyfilt. Den vävdes med bomullsgarn 8/2 i varpen och bomullsgarn 2/2 i inslaget. Som dekor lade hon in små rosetter eller öglor av gult inslagsgarn. Hon hade i höstas gjort en kudde i samma kvalitet. När en äldre bror, som snart skall bli pappa, såg kudden tyckte han att hon kunde väva en liknande babyfilt. Sabrina har vävt i 3 år.

De två andra eleverna heter båda Felicia. Felicia Cronholm 11 år går sin andra vävtermin. Vid vårt besök började hon på en bomullsfilt. Hennes mormor är medlem i vävstugan och hon var en av handledarna denna kväll. Felicia har också haft kompisar, som sett det här med vävning och blivit intresserade.

Felicia Andersson är 10 år, även hon är inne på sin andra vävtermin. Hon hade kommit i kontakt med vävning genom en kompis mormor. Felicia vävde på en blå löpare med vitt munkabältsmönster. Den tjejen visade med en gång handlaget i sina händer. Stadkanterna var lika fina som om en driven och van väverska suttit i vävstolen.

#### Social samvaro

En viktig komponent i vävstugornas verksamhet är den sociala samvaron. Även detta delar man med sig till eleverna. Varje kurskväll har man gemensam fikapaus där en av handledarna har med sig dryck och tilltugg. Både vuxna och elever fikar vid samma långbord. Det var glatt samspråk med mycket skratt och en härlig atmosfär.

#### Konkurrerande aktiviteter

Idag finns en rad fritidsaktiviteter



Karin är en eldsjäl i vävföreningen. Flera dagar i veckan kan vi träffa henne hos Borgs vävgarner i Vittsjö.



Muffar blev fina julklappar.



Felicia Cronholm har målat på varpen. Det blev en häst som hon visar upp, tillsammans med Felicia Andersson

att välja emellan även på en liten ort som Bjärnum. Där spelas mycket fotboll och handboll. Man har sedan många år tillbaka en simhall med 25 meters bassäng. Som på många andra ställen finns hästar som intresserar flickorna. En av flickorna i vävgruppen håller också på med friidrott. Det finns alltså en mångfald konkurrerande aktiviteter bland vilka vävningen hävdar sig bra.

#### Vävningen visar upp sig

För att visa upp verksamheten hade man före jul fått disponera ett av Sparbankens fönster där höstterminens alster ställdes ut. Det hade blivit en rad olika föremål. Det hade vävts:

- Väskor i trasväv
- Trasmattor och traslöpare
- Löpare och kuddar där man bl.a.



Vävstugans påskkärring

målat på varpen

Pennskrin och necessärer med kardborrknäppning

I bandvävstolen hade de gjort mobilband, nyckelband och gitarrband samt ca 9 cm breda skärp av svart mattvarp och med bårder i rosengång.

Vidare vävdes där tomtar före jul och nu påskkäringar.

En ny idé var muffar vävda i svart mattvarp med inslag av öglegarn och band av flätade trikåtrasor. Muffarna blev bra julklappar.

Ett annat sätt att visa upp vävningen användes vid en hantverksdag på museet. Där hade föreningen ställt upp en vävstol med mattvarp där barn som ville fick prova på att väva.

#### Slutord

Vi måste bli mer synliga och kunna visa på att vävningen är en attraktiv verksamhet värd att satsa på, så att kunnandet kan leva vidare. En viktig nyckel till intresset från eleverna är att man i den här vävstugan erbjuder mycket hjälp vid vävningen. De unga kursdeltagarna blir uppmärksammade och sedda på ett helt annat sätt än i en stor grupp med endast en ledare.

Text: Siv Liljeqvist,  
Vi Vävare i Skåne

Foto: Einar Liljeqvist